

نفرین بر آنان که حجاب و عفاف را برتر از نان و زندگی میدانند

چرا خدا و دین تو باید بر من اجبار گردند

در راستای پیدایش خدا و دین در تاریخ آفرینش بی‌خدایی و بی‌دینی نیز در جامعه بشری پرورش یافت. دو تفکر و باور متضاد با هم. یعنی از اساس دو نگرش یا دو طیف بیشتر نداریم. دو طبقه متعارض و ناسازگار باهم. آدمیان یا دیندار و باورمند به خدا و دین هستند و یا اینکه از باور و پذیرش خدا و دین اجتناب می‌کنند.

نگاه باورمندی به خدا و دین

همانطور که آدمی از روز خلقت برای حل مجهولات نگاه به ماورای طبیعت داشته و منشاء ناشناخته‌ها را در آسمان می‌جسته. آدمیان باورمند امروزی نیز ذهن خود را بکر گذاشته و از جستجوگری خودداری می‌کنند.

نگاه ناباوری به خدا و دین

چنین مردمی نگاه به آسمان نداشته و برای شناخت و درک به دانش و علم زمینی تکیه می‌کنند. این تفکر در ادامه تعمیق و گسترش دانش و علم در بازه زمان به تجربه‌گرایی گرایش پیدا کرده و شناسایی مجهولات و مکنونات را در همین روش جستجو می‌کند.

پس می‌بینیم این دو نگرش دو نگاه ذاتی برساخته از ذهن بشر می‌باشند. کسی نمی‌تواند دیگری را بخاطر تصور ذهنی و باور عقیدتی سرزنش کند. و چون برای اثبات قطعی و حتمی خدا و دین هیچ مستند محکم و قابل استنادی نیست. لذا جایز نیست که هر کس توانمندی داشته باشد، دیگر افراد با باورهای مخالف را منکوب نموده یا عقوبت و مجازات تعیین کند.

اما چون از وجه منطق و فلسفه جمع‌زدین محال است و یکی از این دو دیدگاه باطل می‌باشد. و چون لازم است براساس اصل انسانیت، انسان‌ها نسبت به هم احترام قائل شوند. لذا همانطور که کرنش آدمی به آدمی مردود است، بی‌حرمتی و سرکوب آدمیان نسبت به هم مقبول نمی‌باشد.

اگر باورمندان به خدا و دین مقید به رعایت اصول، ارزش‌ها و غیرارزش‌های دینی خود می‌باشند. اگر باور به رد منکرات و پذیرش معروف دینی خود دارند، ولی هرگز محق به اجبار منهیات و حسنات خود به دیگران نیستند. بدین روی به واقع "امر به معروف و نهی از منکر" چه از وجه زور و دیکته و چه از وجه زبانی چه معنایی دارد؟ آیا این رفتار مغایر با همه ادیان که بر احترام و قبول انتخاب آدمیان اصرار دارند نیست؟

حتی فلسفه "بهشت و جهنم" از نگاه متافیزکی نیز مبین همین انتخاب است. که هر آدمی بنابر شعور خودش راه انتخاب میکند. و باوجودی که پذیرش خدا و دین با استناد به سطور بالا چنین سست و لرزان می باشد، چرا باید برای راه بهشت و جهنم دادخواست و کیفر و عقوبت منظور نمود؟

احمد علیتقی

۱۴۰۲